

Fabrikvirksomheder er langt mindre stabil end Mandens, idet hun som Regel tidligere eller senere ved Ugteskab eller af andre Grunde forlader Fabrikvirksomheden, og derved forsvinder for den statistiske Undersøgelse. I Distrikter, hvor Befolkningen er forholdsvis stabil, og Fabrikvirksomhederne ere overvejende, kan Kvindens mindre Modstandskraft dog ogsaa vise sig i den totale Dødelighedsstatistik, saaledes i flere af Nord-Englands Byer (Knipplings- og Handskemanufaktur-Distrikterne), i Sydøst-Frankrigs Silke-distrikt, hvor Kvinden har udvist en højere Dødelighedsprocent end Manden, skønt det omvendte ellers altid er Reglen.¹⁾

Tre vore Oplysninger om Fabrikarbejdets Indflydelse paa Kvindens forholdsvis Dødelighed saaledes kun sparsomme, have vi saa mange desflere Erfaringer vedrørende hendes forholdsvis Sygelighed i de forskellige Erhverv, hovedsagelig samlede fra Sygekassestatistikkerne. Som Eksempler paa disse kunne nævnes de i Bilag 4 gengivne. Det fremgaar af disse og lignende Statistiker, at Kvindens Sygelighed jaavel i Antallet af Sygdomstilfældene som i Sygedagene meget hyppigt er større end Mandens. Man vil hertil kunne indvende, at dette ikke behøver at bero paa en mindre Modstandskraft mod selve de skadelige Faktorer i Fabrikvirksomhederne, men kan skyldes, at Kvinden overhovedet, ogsaa uden for Fabriklivet, møder med en større Sygelighed end Manden. Dette sidste er muligt, vi have ikke tilstrækkelige Oplysninger til at bedømme det, men i saa Fald kræver hun jo saa meget mere en Beskyttelse.

Ikke blot i hendes egen og i Arbejderklassens Interesse er nu en Beskyttelse af Kvinden en Nødvendighed, men ogsaa af Hensyn til hele Samfundets Vel. Dette er begrundet i, at Kvinden ikke blot er den, der føder den opvoksende Slægt, men ogsaa den, der værner om den i dens første Leveaar. Forjømmes denne hendes Opgave ved, at hendes Tid og Kræfter ere uforholdsmæssigt optagne af andet Arbejde, ville de skadelige Følger heraf kun alt for ofte vise sig i en forøget Dødelighed og Sygelighed, en Svækkelse af den opvoksende Slægt. Statistisk lader dette sig vanskeligt eftervise, men er ogsaa unødvendigt, da det i sig selv er saa indlysende. Den findes ganske vist en Række Undersøgelser, der udvise en meget forøget Børnedødelighed i de Fabrikegne, hvor Kvinden særlig tager Del i Arbejdet, men mod disse kan indvendes, at de økonomiske Forholds Betydning herved kun vanskeligt lader sig udelukke.

Den særlige Beskyttelse, som Lovforslaget byder den voksne Kvinde, maa saaledes siges at være vel begrundet saavel i de fysiologiske som i de praktiske Forhold. Sanitært set lod det sig dog forsvare at indføre nogen Forstel mellem den gifte og den ugifte Kvindes Beskyttelse.

3. En særlig Beskyttelse af Barselkvinden indføres, idet Arbejdet forbydes i de første 4 Uger efter Nedkomsten.

Lignende Bestemmelser findes, som det vil fremgaa af Bilag 2, i de fleste andre Landes Fabriklove, og Begrundelsen hertil søges saavel i Hensynet til Arbejdertvinden selv som i Hensynet til Børnene. Det er en af alle anerkendt Erfaring, at det gælder af Maane Kvinden saa meget som muligt i den nærmeste Tid efter Nedkomsten, og at ethvert stærkere legemligt Arbejde eller Anstrengelse i denne Periode kan have skæbnesvangre Følger for hendes fremtidige Sundhedstilstand. Det er ligeledes en Kendsgerning, at den 1ste Maaned af BARNETS Levetid er den, der kræver det forholdsvis største Antal Døse blandt Børnene (se Bilag 5). En omhyggelig Pleje af BARNET er derfor særlig nødvendig i denne første Tid af dets Liv, og navnlig gælder det, at BARNET ikke i den Tid berøves sit naturlige Næringsmiddel, Modermelken, hvis store Betydning for BARNETS Ernæring og Modstandskraft blandt andet vil fremgaa af de i Bilag 5 anførte Eksempler paa Ernæringsmaadens Indflydelse paa Børnenes Dødelighed.

Nu er det nødvendigt for BARNET i den første Maaned, at lægges til Brystet hver 2den, 3die Time, hvad der vel saa at sige aldrig vil lade sig forene med Moderens Fabrikarbejde. Senere derimod, hvor BARNET kan tage mere til sig ved det enkelte Maaltid, kan der godt hengaa en 4—5 Timer mellem hvert saadant, og Moderen vil saaledes bedre kunne passe det sammen med sit Arbejde.

¹⁾ Et lignende Forhold er eftervist for hele Englands Vedkommende ved en Undersøgelse af Totaldødeligheden i de forskellige Aldersklasser i Tidsrummet 1838—80. Det viste sig nemlig herved, at Kvindens Dødelighed i Aldersklassen 25—35 og 35—45 indtil ca. 1860 var højere eller lig med Mandens, medens den derefter sank betydelig under Mandens, og Aarsagen til denne Svingning henføres naturligt til den særlige Beskyttelse af Kvinden, som for Englands Vedkommende traadte i Kraft i Slutningen af Saltresterne og Begyndelsen af Tresserne.